

NOTITIE OVER DE GEVAREN VAN EEN TRANSFORMATORSTATION TE BLOEMENDAAL

INLEIDING

De gemeente Bloemendaal heeft het voornemen aan de Westelijke Randweg 1 te Overveen een appartementencomplex met circa 109 appartementen te laten realiseren. Het vigerende bestemmingsplan 'Overveen 2013', dat op 27 juni 2013 door de gemeenteraad van gemeente Bloemendaal is vastgesteld, voorziet niet in de beoogde ontwikkeling. Er zal derhalve een nieuw bestemmingsplan moeten worden opgesteld.

Door de omgeving – dat wil zeggen de omwonenden – en de gemeenteraad zijn zorgen geuit met betrekking tot de veiligheid in relatie tot het ten noorden gelegen transformatorstation

Naar aanleiding hiervan heeft op 25 juni 2020 een overleg plaatsgevonden tussen diverse partijen, waaronder Brandweer Kennemerland, gemeente Bloemendaal, Liander, Wibaut en Peutz. Aanvullend hebben er een tweetal aanvullende overleggen plaatsgevonden waar eveneens Omgevingsdienst IJmond, GGD Kennemerland en DNV GL (gedeeltelijk) aanwezig waren. De “omgeving” was blijkens de notitie niet bij het overleg betrokken.

Naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkeling en het rapport heeft de stichting Randbelang de volgende vragen gesteld

1. Vindt u de motivering van Peutz voldoende om op basis hiervan te stellen dat er bij 2.7 meter afstand vanaf de perceelgrens en 9.2 m tussen de gevels van dit transformatorstation en de toekomstige bebouwing “veilig gewoond kan worden” (Peutz-rapport, bijlage 1, blz. 11)?
2. Dient men bij zo’n beoordeling niet ook rekening te houden met additionele factoren en overwegingen die door Peutz niet onderzocht zijn, o.a. dat risico = kans x effect?
3. Hoe ziet u deze casus in de context van een mogelijke ontwikkeling om (o.a. door de verdichting die gaande is in stedelijke gebieden) wellicht (steeds) dichter bij transformatorstations woningbouw toe te staan?

OVERWEGINGEN

1. De omgevingswetten zijn van oorsprong gericht op het voorkomen van gevaar, schade en hinder. De vigerende Wet Milieubeheer is dan ook nog steeds gericht op het *voorkomen* van gevaar schade en hinder. Dat zal ook gelden voor de omgevingswet, ook al is die nu nog niet van kracht. [1].

2. Alleen indien het voorkomen van gevaar schade of hinder niet mogelijk is, zullen maatregelen moeten worden genomen om gevaar, schade en hinder zoveel mogelijk te beperken. Partijen – ondernemers, projectontwikkelaars, energiebedrijven en overheden – zullen dus eerst moeten aantonen dat gevaar, schade of hinder onvermijdelijk zijn.
3. In artikel 2.2 van het besluit milieubelastende activiteiten [2] staat eveneens dat de regelgeving gericht is op het beschermen van de veiligheid.
4. Deze benadering wordt ook wel het ALARA (As Low As Reasonably Achievable) principe genoemd. Dit principe ligt mede ten grondslag aan de normeringen in de toekomstige omgevingswet [3]. Ook volgens dit principe gaat het allereerst om het voorkomen van gevaar, schade en hinder en pas daarna om het beperken daarvan. ALARA is voor het eerst vervangen in artikel 8.11 lid 3 van de Wet milieubeheer door Beste Beschikbare Techniek (BBT). BBT is thans verankerd in artikel 1.1 van de Wabo.
5. Afhankelijk van de soort van inrichting zijn maatregelen ter voorkoming van gevaar, schade en hinder bij wet geregeld of wordt de invulling van die maatregelen aan het lokale bevoegd gezag overgelaten. Dit laatste is bijvoorbeeld het geval bij maatregelen in de sfeer van de ruimtelijk ordening, waarbij milieunormen en randvoorwaarden in het bestemmingsplan worden neergelegd [4].
6. In de Memorie van Toelichting van de Wro werd expliciet overwogen dat ‘de regering het denkbaar acht dat in bestemmingsplannen wettelijke (milieu-)kwaliteitsnormen worden opgenomen, die op grond van de wet of de jurisprudentie (vrijwel) volledig bindend zijn’. Het is inmiddels gebruikelijk en niet zelden zelfs noodzakelijk dat er milieunormen en milieurandvoorwaarden worden opgenomen in de planregels, als dit ruimtelijk relevant is (vooral in de gevallen dat normen aanvullend zijn op de normen in het milieuspoor)[4].
7. Ook de Crisis- en Herstelwet biedt de gemeente ruimte om randvoorwaarden te stellen: De Crisis- en Herstelwet biedt ruimere mogelijkheden om in het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, waar ‘de gezonde en veilige fysieke leefomgeving’ centraal staat, regels op te kunnen nemen over onder andere: het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, het milieu en duurzaamheid en natuurbescherming. In het bestemmingsplan voor een ontwikkelingsgebied kunnen bestaande rechten van bedrijven worden ingeperkt.
8. Uit beleid ten aanzien van het voorkomen van gevaar, schade en hinder, dan wel het beperken daarvan resulteren naast eisen ten aanzien van een milieubelastende activiteit ook eisen ten aanzien van de zonering van die activiteiten. Dat wil zeggen dat er steeds een keuze bestaat tussen maatregelen aan de bron – dat is de milieubelastende activiteit – en maatregelen in de omgeving. Maatregelen in de omgeving kunnen bestaan uit technische maatregelen aan gebouwen en andere constructies in de omgeving dan wel het houden van voldoende afstand.
9. Wat voldoende afstand is opdat gevaar, schade en hinder worden voorkomen kan per milieubelastende activiteit en per locatie apart worden bepaald. Omdat dit in de praktijk tot onaanvaardbaar grote inspanningen zou leiden is door de VNG de brochure “Bedrijven en

Milieuzonering" opgesteld [5]. De laatste uitgave dateert van 2009¹. In deze brochure staan onder andere afstanden tussen milieubelastende activiteiten en woonbebouwing. De milieubelastende activiteiten worden in de brochure nog aangeduid als inrichtingen, conform de vigerende wet milieubeheer. De afstanden zijn sinds de eerdere versie van deze brochure uit 1992, die ook wel bekend staat als het groene boekje niet meer gewijzigd [6].

De VNG heeft in 2019 een nieuwe brochure uitgebracht onder de titel "Milieuzonering nieuwe stijl. [4]. Zoals uit een recente uitspraak van de Raad van State blijkt [7] is deze laatste brochure een aanvulling op de eerdere brochure "Bedrijven en Milieuzonering" en de daarin gegeven afstanden voor transformatorstations blijven gelden.

10. De afstanden in "Bedrijven en Milieuzonering" zijn tot stand gekomen in de context van de vigerende wet en regelgeving, in casu onder andere de wet milieubeheer. Of bij het opstellen van de afstandstabellen is gekozen voor een afstand waarbij gevaar, schade en hinder wordt voorkomen, dan wel gevaar, schade en hinder wordt beperkt is in de brochure niet aangegeven. Soms kan dat wel uit de omschrijvingen worden opgemaakt. Zo zijn de afstanden voor geluid gebaseerd op de wettelijke grenswaarden. Die grenswaarden beperken de geluidhinder tot een aanvaardbaar niveau. Dat wil niet zeggen dat er geen hinder optreedt. Bij de wettelijke grenswaarden ondervindt nog steeds 10% van de mensen ernstige hinder en wordt 11% in zijn slaap gestoord [8].
11. Op welke grondslag de afstanden voor gevaar zijn gebaseerd is in de brochure niet aangegeven. Aangenomen moet worden dat de aspecten brand, explosie en straling daarbij zijn betrokken.
12. De afstanden in de brochure "Bedrijven en Milieuzonering" zijn richtafstanden. In haar uitspraak ECLI:NL:RBNHO:2016:2236 stelt de Rechtbank Noord-Holland dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State eerder heeft overwogen (onder meer de uitspraak van 3 april 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ7606), dat de VNG-brochure een handreiking is met aanbevelingen voor het college maar dat er geen verplichting bestaat om een aanvraag aan de daarin opgenomen afstandsnormen te toetsen. De in de VNG-brochure genoemde afstanden zijn derhalve indicatief. Wel kunnen de afstanden een indicatie geven of kan worden aangenomen dat sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
13. Niettemin heeft de publicatie als gevolg van jurisprudentie bijna de status van 'pseudo-wetgeving' gekregen waarvan slechts gemotiveerd kan worden afgeweken. (ABRvS 13 mei 1997, BR 1997, 830 én ABRvS 3 april 2001, JM 2001, nr. 85). Uit jurisprudentie (zaaknummer 200809208/1/R1) blijkt ook dat de bouwstenen (richtafstandenlijst, omgevingstypen en functiemenging) correct moeten worden toegepast. Wel moet men zich realiseren dat de handreiking 'richtafstanden' aangeeft. Ook is uitgegaan van een gemiddelde inrichting. Er kunnen omstandigheden zijn waarom er toch van een grotere of kleinere afstand uitgegaan kan of moet worden [9].
14. De richtafstand voor gevaar voor het onderhavige transformatorstation (cat 3.2) is 50m vanaf de perceelgrens. De gemeente wenst deze afstand te verkleinen tot 9.2m tussen de gevels en 2.7m

¹ De VNG ging er sinds 2009 vanuit dat de omgevingswet spoedig van kracht zou worden.

van de perceelgrens. De onderbouwing ontleent zij aan een in opdracht van de projectontwikkelaar opgestelde notitie van adviesbureau Peutz.[10].

15. Het adviesbureau Peutz baseert zijn advies ten aanzien van de veiligheid op een aantal kwalitatieve en kwantitatieve argumenten.
16. Peutz stelt: “Het komt echter circa één keer per tien jaar voor dat een storing van een transformator merkbaar is voor de omgeving. Hierbij zal de directe omgeving een klap horen. Deze klap is het gevolg van de stalen behuizing die wordt ontzet. De behuizing is echter zo ontworpen dat hij gecontroleerd scheurt en niet uit elkaar barst. Het is mede daardoor niet mogelijk dat stukken metaal of olie buiten de transformatorbox terecht komen. Een explosie met grote gevolgen voor de omgeving doet zich dan aldus niet voor. De olie die in dat geval uit de gescheurde behuizing loopt, wordt veilig opgevangen in de lekbak onder de transformator. Door deze lekbak kan de olie niet verder verspreiden in de omgeving.”
Voor deze stelling wordt geen onderbouwing gegeven. Er wordt geen enkel getal gegeven zoals het aantal storingen van deze aard per jaar, het aantal – vergelijkbare – transformatorstations en of de omvang van de schade.
17. Peutz stelt: “Daarnaast dient opgemerkt te worden dat Liander ook een continue inspanning levert om storingen te voorkomen. Niet alleen om de omgeving te beschermen, maar ook om continu energie te kunnen leveren aan haar klanten. Bovendien zijn transformatoren kostbare apparaten. Het is in het belang van Liander om aldus het transformatorstation goed te onderhouden en hiermee storingen zoveel mogelijk te voorkomen. Tevens worden periodieke controles uitgevoerd waarbij aan de hand van oliemonsters kan worden bepaald of er stoffen in zitten die duiden op kleine kortsluitinkjes die op termijn tot een storing kunnen leiden.”.
Dit is een algemene opmerking die iedere energiemaatschappij zal maken. Het feit dat men over het algemeen zijn best doet incidenten en ongevallen te voorkomen wil niet zeggen dat die inspanningen genoeg zijn om een reductie van de aanbevolen zoneringsafstand te rechtvaardigen. Immers bij de vaststelling van de zoneringsafstand was er al rekening mee gehouden dat energiebedrijven zich inspannen en is er bijvoorbeeld geen rekening mee gehouden dat een energiemaatschappij of een netbeheerder uit kostenbesparingsoverwegingen zou besluiten te bezuinigen op onderhoud. Peutz toont niet aan dat de inspanningen van Liander in het onderhavige geval uitzonderlijk zijn in vergelijking met de inspanningen die bij de vaststelling van de richtafstand zijn verondersteld. Het gegeven argument treft dus geen doel.
18. Vervolgens baseert Peutz zich op de WBDBO: de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag. Uit de berekening volgt dat 6.3 meter van het transformatorstation aan de eis van 15kW/m^2 wordt voldaan en dat de bebouwing is gepland op 9.2 m van het transformatorstation. Blijkens een advies van de brandweer is die berekening juist. De brandweer weigert echter terecht te verklaren dat woningbouw op de geplande locatie veilig of veilig genoeg is. De WBDBO is er immers alleen op gericht te voorkomen dat een belendend perceel vlam vat, voordat de brandweer arriveert om verdere branduitbreiding te voorkomen. Er zijn nog andere aspecten die moeten worden meegewogen bij de beoordeling of men op een bepaalde plaats in een bepaald gebouw veilig kan wonen. Zoals in punt 19 is aangegeven is schade aan materieel en aan mensen ook bij een WBDBO van 60 minuten niet uitgesloten. Ook

de Omgevingsdienst IJmond spreekt terecht niet uit dat de situatie veilig is.

19. Immers, zoals uit tabel 6-4 van het rapport “Methodieken voor bepalen handelingsperspectieven en schade bij ongevallen met gevaarlijke stoffen” van TNO uit 2017 kan worden afgelezen [11] treden verwondingen als gevolg van blootstelling aan warmtestraling al op bij stralingsniveaus van 12 kW/m^2 . Als voldaan wordt aan de WBDBO eis van 60 minuten en dus een maximum stralingsniveau van 15 kW/m^2 , is de kans dat een brand overslaat naar naburige gebouwen binnen 60 minuten te verwaarlozen, maar personen die aan dat stralingsniveau worden blootgesteld lopen nog steeds verwondingen op. Uit tabel 2-4 van datzelfde rapport volgt dat ruitbreuk al kan optreden bij 4.2 kW/m^2 . Bij 15 kW/m^2 wordt schade dus geenszins uitgesloten. Daardoor is dit argument onvoldoende om af te wijken van de afstand gegeven in het rapport bedrijven en milieuzonering.
20. Peutz stelt dat het optreden van brand zeer onwaarschijnlijk is. Echter op het internet kunnen alleen al over het afgelopen jaar 9 branden worden gevonden (17/12/2019 Langerak; 12/01/2020 Montferland; 20/01/2020 Tilburg; 29/01/2020 Middenmeer; 22/2/2020 Rotterdam Zuid; 10/4/2020 Emmeloord; 13/6/2020 Uden; 12/06/2020 Leeuwarden; 3/10/2020 Utrecht jaagpad). Volgens de projectontwikkelaar Wibaut [12] zijn deze branden niet met elkaar te vergelijken. Een nadere onderbouwing van die stelling wordt door projectontwikkelaar Wibaut echter niet gegeven. Aan de andere kant is het niet uitgesloten dat er nog meer branden zijn geweest die het internet niet gehaald hebben of die met een snelle zoekactie niet worden gevonden.
Omdat “onwaarschijnlijk” een kwalitatief en daarom rekbaar begrip is, is het zonder kwantitatieve onderbouwing onvoldoende argument om te onderbouwen dat van de in de brochure “Bedrijven en Milieuzonering” gegeven afstanden kan worden afgeweken.
21. Peutz doet een poging om een beschouwing op te bouwen op basis van risico en kans in plaats van op gevaar. Een risico analyse dient echter aanzienlijk verder te gaan dan stellen dat iets onwaarschijnlijk is. In het onderhavige geval zou bijvoorbeeld ook moeten worden beschouwd in hoeverre de toenemende vraag naar elektriciteit de kans op overbelasting van de transformatoren kan leiden en hoeverre dat de kans op brand verhoogt. Andere factoren die zouden moeten worden beschouwd zijn de kans op interferentie door derden en de effecten van economische druk op onderhoud. Welke factoren in beschouwing moeten worden genomen kan pas worden bepaald na grondige analyse van het transformatorstation in zijn context en omgeving. De inspanning die nodig is om voor een individueel geval zo’n analyse uit te voeren werd en wordt door de VNG onnodig gevonden wanneer men zich aan de afstanden in “bedrijven en milieuzonering” houdt. De poging van Peutz is volstrekt onvoldoende.
22. Verder stelt Peutz: : “De beoogde nieuwbouw zal daarnaast, in het kader van energiezuinig bouwen, beschikken over een goede luchtdichtheid. In combinatie met een centraal afschakelbaar ventilatiesysteem zal overlast ten gevolge van mogelijke rookvorming tot een minimum beperkt worden”
Dit is geen valide argument. In de eerste plaats omdat de wet- en regelgeving als eerste vereist dat voldoende maatregelen aan de bron worden genomen. Indien zulke maatregelen onvoldoende of onuitvoerbaar zijn dient voldoende afstand te worden gehouden en pas daarna

komen voorzieningen aan de blootgestelde zijde aan de orde, die in dit geval ook nog beperkt zijn tot voorzieningen die uitsluitend de bewoners beschermen die zich binnen bevinden en dan nog alleen als het afschakelbare systeem inderdaad wordt afgeschakeld en ramen en deuren automatisch worden gesloten. Wie zich op balkons of galerijen bevindt wordt door een dergelijke maatregel niet beschermd.

23. Vervolgens stelt Peutz dat externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's voor de omgeving van grootschalig gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen, hetgeen bij een transformatorstation niet het geval is.
Wat Peutz hier over het hoofd ziet is dat de hele Wet Milieubeheer en de toekomstige omgevingswet (mede) tot doel heeft gevaar, schade en hinder te voorkomen. Dat voor grootschalige activiteiten met grote gevaren een speciaal daarop toegesneden beleid en regelgeving is ontwikkeld [13] en dat transformatorstations daar niet onder vallen doet niets af aan het feit dat in alle gevallen gevaar, schade en hinder eerst moeten worden voorkomen, en als dat niet kan zo veel mogelijk moeten worden beperkt door primair maatregelen aan de bron, als dat onvoldoende is maatregelen in de overdracht en in laatste instantie maatregelen bij de ontvanger.
24. Voor inrichtingen met grootschalige risico's zijn regels opgesteld ten aanzien van minimum zoneringsafstanden [14]. Voor inrichtingen en bedrijven met zeer grote risico's moet per geval een risico analyse worden opgesteld en kwantitatief worden aangetoond dat de risico's binnen de gestelde normen blijven. Bovendien moet ook daar worden aangetoond dat het risico zo klein is gemaakt als mogelijk is.
25. Zoals uit hoofdstuk 3 van de notitie van Peutz nummer KvdN/SdKo/ JMa/O 16050-7-NO-003 blijkt wordt onder andere overwogen om bij de voorziene uitbreiding van het transformatorstation een zodanige tijdsvolgorde in de vergunningverlening te hanteren dat het brandprobleem niet door Liander, maar door de toekomstige gebouweigenaar moet worden opgelost, zodat de bedoeling van de wet wordt omzeild, die immers voorschrijft dat primair maatregelen aan de bron moeten worden genomen.
26. In de beschouwing over straling stelt Peutz terloops, dat de beoogde ontwikkeling zich niet leent voor gezinnen, maar op jongeren en starters is gericht. Peutz gaat hier voorbij aan het feit dat bij de huidige situatie op de woningmarkt veel starters blijven hangen in hun starters of studentenwoning, dat het geboren worden van kinderen daarbij niet bij wettelijke maatregelen kan worden verhinderd en dat het buitengewoon onwaarschijnlijk is dat deze situatie op afzienbare tijd zal veranderen.
27. In een email van 18 maart 2020 (10:48) van Qirion aan Bloemendaal wordt gesteld dat de Omgevingswet meer ruimte biedt (vermoedelijk wordt bedoeld om meer water in de wijn te doen) dan de Wet Milieubeheer. Dit is in ieder geval een misvatting. Inhoudelijk veranderen de eisen niet. Het doel van de wet blijft (mede) het voorkomen van gevaar schade en hinder. Vooralsnog is de Omgevingswet nog niet van kracht en is op de onderhavige besluitvorming de bestaande Wet Milieubeheer van toepassing.

28. Dat neemt niet weg dat de gemeente bevoegd is van de in “Bedrijven en Milieuzonering” gegeven afstanden af te wijken. Zij kan dat zelfs doen terwijl aan de door Peutz in opdracht van de projectontwikkelaar opgestelde notitie geen enkele motivering kan worden ontleend. Zij kan dat zelfs doen terwijl er gerede kans is dat zo’n besluit door de Raad van State weer zal worden vernietigd. De vraag is wel of dat verstandig is en ethisch/moreel verdedigbaar. Immers niet alles wat onverstandig is, is verboden en niet alles wat is toegestaan, is verstandig.
29. Het is in de mode gekomen om het aanhouden van veiligheidsafstanden en het treffen van maatregelen tot “risico regelreflex” te verklaren, en dus zonde van het geld, de inspanning en waar van toepassing de kostbare ruimte. Echter, zelfs in de oratie van Ira Helsloot [15] staat dat deze karakterisering pas geldt boven een bepaald basisniveau aan regelgeving en investering in veiligheid.
30. Recente geschiedenis in dezen leert dat gevaren en risico’s meestal veel aanvaardbaarder gevonden worden voordat het ongeluk heeft plaatsgevonden dan erna. De jongere die voor het ongeluk nog zelfredzaam heette, wordt na het ongeluk een in de knop geknakt leven. De Onderzoeksraad voor Veiligheid produceert voortdurend rapporten die kunnen worden samengevat in één zin: “Dat hadden ze beter niet kunnen doen”. De Corona crisis heeft onder meer laten zien dat het afbouwen van noodvoorraden en het niet meer produceren van essentiële goederen op de korte termijn goedkoper is en tegelijkertijd rampzalig wanneer er een pandemie uitbreekt [16]. Soms wordt dat afgedaan als wijsheid achteraf. In dit geval echter is de wijsheid vooraf voorhanden. Bij het aanhouden van de richtafstand wordt een aanvaardbare woon- en leefsituatie gecreëerd of in stand gehouden, waar onnodig gevaar, schade en hinder worden voorkomen.
31. De afstanden uit “Bedrijven en Milieuzonering” geven een indicatie wanneer kan worden aangenomen dat sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit houdt in dat afwijking van die afstanden inhoudt dat er geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, tenzij er argumenten zijn die zouden aantonen dat het woon- en leefklimaat alsnog aanvaardbaar is. Die gegeven afstanden worden al decennialang onveranderd gehanteerd. Bij de diverse herzieningen is nooit aanleiding geweest om ten aanzien van transformatorstations de afstanden te verkorten. Daaruit kan worden afgeleid dat de gegeven afstanden -tenzij er duidelijke argumenten zijn - inderdaad leiden tot een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dat ongemotiveerde afwijking in essentie onaanvaardbaar is. Er is dan ook geen reden om aan te nemen dat de afstanden niet rationeel zouden zijn.
32. Een beschouwing op basis van een kwalitatieve kans inschatting is volgens de systematiek en de bedoeling van de wetgeving pas aan de orde als het gevaar niet kan worden weggenomen. In dit geval is het gevaar weg te nemen door het aanhouden van de richtafstand. Bij afwezigheid van valide argumenten om van die afstand af te wijken, is het in het onderhavige geval onverantwoord om onnodig gevaar, schade en hinder te laten bestaan of te veroorzaken.

ANTWOORDEN OP DE VRAGEN

In deze sectie worden de gestelde vragen in samenvattende zin beantwoord.

1. *Vindt u de motivering van Peutz voldoende om op basis hiervan te stellen dat er bij 2.7 meter afstand vanaf de perceel grens en 9.2 meter tussen de gevels van dit transformatorstation en de toekomstige bebouwing “veilig gewoond kan worden” (Peutz-rapport, bijlage 1, blz. 11)?*

Nee. De WBDBO is onvoldoende maatstaf voor het gevaar waaraan omwonenden zijn blootgesteld. De overige argumenten zijn kwalitatief en golden ook al toen de richtafstanden uit “Bedrijven en Milieuzonering” werden vastgesteld. Deze argumenten dus zijn geen redenen om van een afstand die tot een aanvaardbare woon- en leefomgeving leidt af te wijken

2. *Dient men bij zo’n beoordeling niet ook rekening te houden met additionele factoren en overwegingen die door Peutz niet onderzocht zijn, o.a. dat risico = kans x effect?*

Het beleid is in eerste instantie gericht op het voorkomen van gevaar, schade en hinder. Pas wanneer dat niet mogelijk is – zoals bij bedrijven waar zeer grote ongelukken mogelijk zijn – komt het beschouwen van de kans aan de orde. Indien de kans aan de orde komt dient deze te worden gekwantificeerd op basis van valide onderliggende gegevens. Als het al noodzakelijk is om naar het risico te kijken dan dient dit goed en volledig te gebeuren.

3. *Hoe ziet u deze casus in de context van een mogelijke ontwikkeling om (o.a. door de verdichting die gaande is in stedelijke gebieden) wellicht (steeds) dichter bij transformatorstations woningbouw toe te staan?*

Het is in de mode gekomen om het aanhouden van veiligheidsafstanden en het treffen van maatregelen tot “risico regelreflex” te verklaren, en dus zonde van het geld, de inspanning en waar van toepassing de kostbare ruimte. Echter, zelfs in de oratie van Ira Helsloot [15] staat dat deze karakterisering pas geldt boven een bepaald basisniveau aan regelgeving en investering in veiligheid. Recente geschiedenis in dezen leert dat gevaren en risico’s meestal veel aanvaardbaarder gevonden worden voordat het ongeluk heeft plaatsgevonden dan erna. De Onderzoeksraad voor Veiligheid produceert voortdurend rapporten die kunnen worden samengevat in één zin: “Dat hadden ze beter niet kunnen doen”. De Corona crisis heeft onder meer laten zien dat het afbouwen van noodvoorraden en het niet meer produceren van essentiële goederen op de korte termijn goedkoper is en tegelijkertijd rampzalig wanneer er een pandemie uitbreekt. Ongevallen blijken steeds weer veel aanvaardbaarder voor de ramp dan erna. Bovendien is niet alles wat is toegelaten ook verstandig.

Rubigny, 13 december 2020

Prof dr B.J.M. Ale

BRONNEN

- 1 RIVM, (2014) Gezondheid en veiligheid in de Omgevingswet, RIVM Rapport 2014-0138, hoofdrapport
- 2 STB 2018-293.
- 3 RIVM, (2013) Omgaan met normen in de Omgevingswet RIVM Rapport 601044002/2013
- 4 VNG, (2019) Milieuzonering nieuwe stijl
- 5 VNG (2009) Bedrijven en Milieuzonering
- 6 VNG (1992) Bedrijven en Milieuzonering.
- 7 ECLI:NL:RVS:2020:1408,, 17-06-2020
- 8 RIVM (2019) GGD-Richtlijn medische milieukunde: omgevingsgeluid en gezondheid, RIVM 2019-0177
- 9 <https://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/functies/bedrijven/milieuzonering/>
- 10 Peutz (2020) KvdN/ IKa/CJ/O 16050-17-NO-008 dd 23 november 2020
- 11 TNO. 2017, Methodieken voor bepalen handelingsperspectieven en schade bij ongevallen met gevaarlijke stoffen. TNO 2017 R10527, 10 mei 2017.
- 12 Wibaut (2020) Brief dd 7 december 2020 aan de gemeente Bloemendaal
- 13 Stb 1999-234
- 14 REVI; Stcrt. 31451, 2016
- 15 Helsloot, IRA (2012) Veiligheid als bijproduct, Oratie, Universiteit Nijmegen 21-09-2012 (p 9)
- 16 Ale, Ben. J.M., Des N.D. Hartford, David H. Slater (2020) Precaution, Resilience, Faith, and COVID-19, Medical Research Archives vol 8 issue 8. DOI: <https://doi.org/10.18103/mra.v8i8.2197>